

> Retouradres Postbus 1600 3800 BP Amersfoort

College van B&W van Gemeente Schouwen-Duiveland
T.a.v. Afd. Vergunningen
Postbus 5555
4300 JA Zierikzee

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

Olonummer
8118507

Onze referentie
1456861

Datum 17-11-2023
Betreft Wabo advies omgevingsvergunning rijksmonument

Bijlagen
0

Naam Sint Nicolaaskerk - verlichting
Adres Kerkplein 3
Postcode/plaats 4318EB Brouwershaven
Gemeente/provincie Schouwen-Duiveland; Zeeland;
Monumentnummer 11122

Geacht college,

Op 30 oktober 2023 vroeg u mij u te adviseren over de voorgenomen wijziging(en) van bovengenoemd monument op grond van artikel 2.26, derde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in samenhang met artikel 6.4, eerste lid onder a, van het Besluit omgevingsrecht (Bor). U heeft mij daartoe de aanvraag om een omgevingsvergunning toegezonden.

Context

In het kader van het 'Programma duurzame verlichting monumenten Schouwen-Duiveland 2023-2025' wordt beoogd de komende jaren ca. 21 (rijks)monumentale objecten te voorzien van duurzame verlichting. Deze aanvraag maakt deel uit van de eerste 2 monumenten in 2023, na een eerdere vooradviesronde met 6 stuks. Middels deze procesmatige opzet door de bundeling van meerdere projecten, worden de gevormde uitgangspunten goed afgewogen. Bij de opvolgende projecten vanaf 2024 zal er na evaluatie met ons geoptimaliseerd en verfijnd worden.

Plan

Het ontwerp omvat het aanbrengen van duurzame en zoveel mogelijk verdekt opgestelde buitenverlichting aan de buitenzijde van de *St. Nicolaaskerk*. Deze is op gebouwonderdelen specifiek uitgedacht, zodat er meer architectonische details en materiaaltexturen beleefd kunnen worden. De verlichting is uitgevoerd in duurzame, kwalitatieve LED en wordt zo dicht mogelijk bij, op, aan óf soms in het gebouw zelf het gebouw aangebracht. *De kerk wordt rondom verlicht met grondspots, tevens armaturen vanaf de onderzijde van het dak van de torenspits*

en onderaan de ramen van het koor. Extra accenten met armaturen op het dak van het transept en de entree aan de zijkant.

Advies

Allereerst spreek ik graag mijn waardering uit voor deze wijze van duurzame en vakkundige verlichting van het rijksmonument. Het plan voegt meer aandacht en kwaliteit toe aan de beleving van dit type gebouwde erfgoed. Omdat de nieuwe installatieonderdelen grotendeels vastgemaakt zullen worden aan het monument, vergt het echter ook een zorgvuldige detaillering en uitvoering.

Bij de beoordeling heb ik de stukken betrokken zoals die zijn ingediend bij deze aanvraag, ons vooradvies dd. 11-09-2023, de toelichting door de lichtontwerper dd. 05 september 2023 en het vooroverleg met het regionaal steunpunt erfgoed dd. 22 maart 2023.

Ik adviseer u de gevraagde **omgevingsvergunning te verlenen, met hieraan verbonden de volgende voorwaarden:**

- De posities van armaturen B1A, B2 en C2 in het leien dakvlak zijn mogelijk verstorend in het gevelbeeld, daar deze elementen max. ca. 35-40 cm uit het dakvlak kunnen steken. Ze bestaan uit een dakdoorvoer plus het erop gemonteerde type armatuur. Omwille van de start van het proces willen we deze als eerste pilot voorlopig toestaan en in uitvoering nader beoordelen.

Van het voorgestelde type koperen dakdoorvoer (uitvoering door Jobse) ontbreekt een referentie foto en is het voorgestelde detail summier. Hoe wordt deze bevestigd in het leien dakvlak en hoe is de duurzame waterdichtheid hiervan gegarandeerd? Er mist een nauwkeurige onderlegger van de dakplattegrond tbv. exacte posities armaturen (symmetrie?). Let erop bij montage de aanwezige loodwerken niet te doorboren.

- B1A: is armatuur voorstel type REVO COMPACT hierbij mogelijk te vervangen door kleiner type REVO MICRO, zodat deze minder ver uit het dakvlak steekt?

- B2: deze armaturen zitten boven de 6 m hoogte, hun zichtbaarheid zal minder opvallend zijn. Aandacht voor voldoende afstand uit de kilkepers ivm. lekkage/ waterdichtheid, op de foto's indicatief weergegeven.

- C2: deze armaturen zijn het meest opvallend. Onze voorkeur heeft het om deze minder zichtbaar te positioneren middels montage bovenin de dakgoot, op onderzijde kozijnen (PLATEK SILL) of met een klem bovenop naastgelegen nokken vlak achter het pinakel. We bemerken echter, dat de nu gekozen posities vanaf de binnenzijde praktisch gezien goed maakbaar zijn en daar zo min mogelijk verstoring geeft. Aandacht voor voldoende afstand uit de kilkepers ivm. lekkage/ waterdichtheid en symmetrische posities.

Algemeen:

- Overleg/documentatie met Monumentenwacht tbv. de bouwkundige ondergrond, evt. constatering bouwkundige gebreken
- Fotoreportage in het opleverdossier van de op locatie aangebrachte voorzieningen (incl. tracés) t.b.v. archivering.
- Evaluatie met ons na deze eerste 2 projecten middels een presentatie van de uitvoering.

- Zoveel mogelijk hergebruik van bestaande tracés en doorvoeren. Omschrijving en documentatie van de te verwijderen, huidige lichtinstallaties. Een werkomschrijving van evt. uit te voeren reparaties aan het monument na verwijdering van oude installatie onderdelen.
- Extra uitvoerige aandacht voor de onzichtbaarheid van de toegepaste onderdelen tot minimaal ca. 6 meter boven het maaiveld (zichtbaarheid voorbijgangers).
- Geen positionering van opbouw armaturen midden in een (dak)vlak, maar op minder zichtbare plekken aan de randen, zoals vlak boven de dakgoot of achter een pinakel.
- Vermelden van (ral) kleur en/of materiaal bij alle onderdelen van de legenda. Uitgangspunt zoveel mogelijk meekleurend met de achtergrond van het monument.

- Elektrische installaties uitgevoerd volgens óf op een wijze gelijkwaardig aan de NEN 1010 conform artikel 5.1a van de Regeling Bouwbesluit 2012.
- Uitvoering/bevestiging aan het monument geschiedt volgens geldende URL richtlijnen van ERM.
- Geen chemische bevestiging, zoals verlijming, op (natuur) stenen, poreuze, organische of anderszins kwetsbare monumentale ondergronden (i.v.m. risico op verkleuring en oppervlakteschades). Enkel mechanische bevestiging d.m.v. schroeven. De gaten zoveel mogelijk aanbrengen in de voegen.
- Corrosiewerende kramerijen ter voorkoming van vervolgschade.

Uitgangspunten

Voor meer informatie over aanpassing, restauratie en verduurzaming van rijksmonumenten kunt u onder andere terecht bij '*Uitgangspunten en overwegingen advisering gebouwde en groene rijksmonumenten*' op www.cultureelerfgoed.nl en op www.stichtingerm.nl

Afschrift en tekeningen

Graag wijs ik u erop dat u op grond van het Bor verplicht bent een afschrift van het ontwerpbesluit en van de beschikking, beide met bijbehorende stukken, op te sturen naar de staatssecretaris van OCW, via het Omgevingsloket online of omgevingsvergunning@cultureelerfgoed.nl.

Vragen

Mocht u nog vragen hebben over de inhoud van dit advies, dan kunt u contact opnemen met de contactpersoon die in het briefhoofd vermeld staat.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed,